

Matèries optatives de 4t d'ESO

GUIA PER A L'ALUMNAT

Índex

1. Introducció	3
2. Fitxes de les matèries	4
2.1. Biologia i Geologia	4
2.2. Economia bàsica	5
2.3. Expressió artística	6
2.4. Filosofia	7
2.5. Física i Química	8
2.6. Digitalització	9
2.7. Llatí: llengua i cultura	10
2.8. Música	11
2.9. Tecnologia	12
2.10. 2a llengua: Alemany	13
2.11. 2a llengua: Francès	14

1. Introducció

Els alumnes de 4t d'ESO, a part de les matèries comunes, cursen tres matèries optatives específiques triades segons els interessos personals.

L'elecció de les matèries optatives específiques servirà per consolidar l'assoliment de les competències i poden ser un primer pas en l'orientació cap als estudis postobligatoris.

La tria de matèries optatives sempre queda supeditada al nombre de grups que es puguin crear. El nombre de grups dependrà dels alumnes que triïn cada opció i dels professors de cada especialitat de què es disposi el centre el curs vinent.

2. Fitxes de les matèries

2.1. Biologia i Geologia

Continguts

Biologia:

- La cèl·lula i la divisió cel·lular.
- Bases genètiques de l'herència biològica.
- ADN i Biotecnologia.
- L'evolució biològica.
- L'evolució humana.

Geologia:

- El temps en Geologia i la història de la Terra.
- La tectònica de plaques.
- L'energia interna de la Terra: volcans i terratrèmols.

Metodologia

Assignatura experimental: inclou activitats pràctiques.

Llibre de text i apunts de classe.

Relació amb estudis posteriors

Molt indicat o imprescindible per a gairebé tots els estudis universitaris de les branques de Ciències, Ciències de la salut, i diverses enginyeries. Important per a accedir a cicles formatius de les famílies professionals d'Energia i aigua, Seguretat i Medi ambient, Agrària, Indústries alimentàries, Sanitat, etc.

Observacions

Convé cursar també Física i Química a 4t d'ESO.

2.2. Economia bàsica

Continguts

- Unitat 1: Economia, la ciència útil.
- Unitat 2: El funcionament del mercat.
- Unitat 3: L'empresa. Mercats i empresa
- Unitat 4: Els comptes de l'Estat.
- Unitat 5: Planificació financera.
- Unitat 6: Salut financera. Els preus
- Unitat 7: L'economia plural.
- Unitat 8: Comerç internacional i Unió Europea.
- Unitat 9: La globalització i els desequilibris de l'economia global.

Metodologia

Es desenvoluparan metodologies actives i contextualitzades que facilitin la participació i implicació de l'alumnat i l'adquisició i ús de coneixements en situacions reals, que podran plasmar-se en grups de treball, a través de la resolució conjunta de les tasques:

- Realització d'exercicis aplicats a diferents contextos del món econòmic, individualment o per grups.
- Activitats sobre notícies, documentals i/o pel·lícules.

Relació amb estudis posteriors

Recomanable per tots els estudis; tant universitaris, especialment de les branques de ciències socials, com cicles formatius, especialment els de la família administrativa.

Observacions

Imprescindible esperit crític per a poder analitzar i contrastar diverses fonts de diferents procedències per estudiar els reptes i problemes microeconòmics i macroeconòmics.

Es tractaran totes les principals escoles de pensament de la Teoria Econòmica actual, amb les seves diferents propostes de solució: Escola Clàssica, Escola d'Economia Planificada, Escola Keynesiana, Escola Neoclàssica, Escola de Síntesis Neoclàssica-keynesiana, etc.; ja que algunes de les activitats proposades comportaran la proposta de resolució de problemes des dels diferents enfocaments que aporten les diferents teories econòmiques.

2.3. Expressió artística

Continguts

El llenguatge visual està present en molts aspectes de la nostra vida quotidiana. L'estudi d'aquesta àrea potencia les habilitats i el raonament, l'abstracció i la interrelació de diferents vessants creatives de l'art, el disseny, la comunicació visual i la representació tècnica.

L'eix que vertebra la matèria és l'ús del dibuix com una eina comunicativa. Els continguts que es treballaran al llarg del curs són:

- Fonaments del llenguatge visual, plàstic i audiovisual
- Interpretació de les formes i lectura d'imatges.
- Forma: tipologia i característiques.
- Bidimensionalitat, tridimensionalitat
- Interacció de les arts.

Metodologia

Assignatura experimental i pràctica amb la finalitat de compondre produccions artístiques amb coherència i coneixement dels llenguatges propis, a partir d'unes pautes bàsiques clarament establertes.

S'estimula la recerca a internet d'informació de manera autònoma sobre diverses manifestacions culturals.

Relació amb estudis posteriors

Molt indicat o imprescindible per a gairebé tots els estudis universitaris de les branques de Disseny, Arquitectura, Comunicació audiovisual, Belles Arts i Fotografia i creació digital.

Important per a accedir a cicles formatius de les famílies professionals d'Arts aplicades, Arts gràfiques i Producció i Realització d'audiovisuals.

Observacions

És aconsellable però no indispensable per cursar dibuix tècnic a 1r de batxillerat.

2.4. Filosofia

Continguts

- El coneixement filosòfic.
- Personalitat e identitat.
- L'ésser humà i la Filosofia.
- La necessitat de conèixer.
- Què és la metafísica?
- Individu i societat.
- Societat i estat.
- La llibertat.
- La creativitat.

Metodologia

Dissertació, comentari de text, debats i recerca cooperativa.

Relació amb estudis posteriors

Relació amb totes les matèries de Ciències socials i Humanitats.

Observacions

Aquesta matèria té per objectiu donar impuls a la formació més completa de les persones, desenvolupant una visió coherent de la realitat, un sentit crític, una actitud reflexiva, oberta i dialogant; respectuosa envers totes les persones.

2.5. Física i Química

Continguts

Química:

- L'àtom i la taula periòdica.
- Formulació i nomenclatura inorgànica.
- L'enllaç químic.
- Les reaccions químiques.
- La química del carboni.

Física:

- El moviment: Cinemàtica i Dinàmica.
- Dinàmica quotidiana: Gravitació i Pressió.
- Energia.
- El moviment ondulatori: el so i la llum.

Metodologia

Matèria basada en la part experimental amb dedicació d'una hora setmanal de pràctiques al laboratori.

Treball al laboratori es fa en grups col·laboratius.

S'estimula l'ús de les TIC fent pràctiques amb simulacions per ordinador o amb el mòbil.

Es treballa amb llibre de text i material elaborat pel Seminari de Física i Química.

També utilitzem les plataformes virtuals Moodle i Classroom de Google.

Relació amb estudis posteriors

Imprescindible per accedir als estudis universitaris de les branques de Ciències, Ciències de la Salut i diverses enginyeries.

Important per a accedir a cicles formatius de les famílies professionals: Agrària, Electricitat i electrònica, Energia i aigua, Indústries alimentàries, Química, Seguretat i Medi ambient, Sanitat.

Observacions

Imprescindible per accedir al batxillerat de ciències i tecnologia.

Aconsellable si tens interès científic, encara que després no vulguis fer el batxillerat de ciències i tecnologia.

2.6. Digitalització

Continguts

Ofimàtica:

- Treballar com a usuaris en xarxes locals.
- Instal·lar aplicacions i compartir documents. *Google Drive*.
- Ús aplicacions d'ofimàtica, per la confecció de treballs: *Word, Excel, PowerPoint*.
- Dissenyar i elaborar presentacions destinades a recolzar el discurs verbal en l'exposició d'idees i projectes, integrant elements multimèdies.

Multimèdia:

- Realitzar fotografies en format digital, editar-les i modificar el seu format. *Gimp*.
- Capturar, editar i muntar fragments d'àudio. *Audacity*.
- Capturar, editar i muntar fragments de vídeo. *Movimaker openshot*.
- Integrar diferents elements (text, imatge, so) en un mateix contingut a través d'una aplicació multimèdia.

Internet:

- Participar en comunitats virtuals, interactuant de forma activa en les webs, adoptant actituds i conductes adequades, amb respecte als drets i intercanvis de continguts i entorns de treball.

Metodologia

Matèria basada en les pràctiques individuals i treballs col·laboratius, a l'aula d'informàtica 3 hores per setmana. Utilitzem la plataforma virtual Classroom de Google. Es valora l'autonomia en la realització i en la gestió dels diferents treballs.

Relació amb estudis posteriors

Amb totes les matèries, utilització dels recursos TIC. Important per accedir als estudis universitaris de les branques de Ciències, Ciències de la Salut i Arquitectura i les diverses enginyeries. Important per a accedir a cicles formatius de les famílies professionals: Audiovisuals i Informàtica.

Observacions

Aconsellable per totes les matèries, per la utilització dels recursos TIC: ús del Drive, Presentació de documents, Presentacions, Fulls de càlcul.

2.7. Llatí: llengua i cultura

Continguts

Aquesta assignatura pretén ésser un viatge cap al passat prenent com a vehicle el llatí des de la primera classe. Atès que els llibres de text (pdf gratuït a internet) estan escrits íntegrament en llatí, es fa un recorregut com l'alumnat no ha fet mai per l'imperi romà, la família romana, els jocs, l'esclavitud, els suports de l'escriptura, els diners i les monedes, la casa romana, la literatura... Els alumnes fins i tot escriuen redaccions en llatí sobre aquests temes.

Metodologia

Mètode inductiu-contextual de les llengües modernes, segons els principis metodològics del llibre de text "Lingua latina per se illustrata" (La llengua llatina il·lustrada per sí mateixa), del llatí danès Hans H. Ørberg. El llibre està escrit íntegrament en llatí, però des de l'inici fins al final el text té una complexitat progressiva, de manera que cada frase és intel·ligible per se. Això és possible pel fet que la significació de les paraules noves i la funció de les formes gramaticals es dedueixen, sense equívocs, del context o, si és necessari, de les il·lustracions o de les notes marginals, sempre usant noves paraules a partir del vocabulari ja après.

El fet que nombroses institucions educatives europees i nord-americanes facin servir aquest mètode des de fa anys i hagin posat en obert a internet materials de tota mena (audiovisuals, digitals, gràfics, musicals...) facilita molt la tasca del professorat.

Relació amb estudis posteriors

Imprescindible en els estudis d'humanitats i molt recomanable en els de ciències socials: Filologies, Traducció i interpretació, Dret, Història, Art i Arqueologia, Antropologia, Biblioteconomia, Filosofia...

Observacions

És convenient cursar aquesta assignatura si es vol triar després el Batxillerat Humanístic.

2.8. Música

Continguts

- La música digital:
 - Conceptes referits al so acústic.
 - Conceptes referits al so analògic.
 - Conceptes referits al so digital.
 - Tipus de formats de so: àudio i midi. Diferències, avantatges i inconvenients.
 - Música online. Recursos web
 - L'*Audacity*: programa editor de so.
 - El Midi. Un altre tipus de format. Característiques
 - L'*Hydrogen*. Programa per a elaborar bases rítmiques.
 - El *Frinika*. Programa per a crear cançons en format midi.
 - El *Musik Maker* i el *FLStudio*. Programes per elaborar cançons amb loops.

Metodologia

Es treballen els diferents continguts mitjançant la plataforma Moodle. Els programes utilitzats són gairebé tots de programari lliure i molt fàcils d'instal·lar al propi ordinador si és necessari. També es treballen programes online innovadors. Tant l'ús del Moodle com dels programes online fan que es pugui seguir fàcilment la matèria a distància.

Es treballa el desenvolupament de la creativitat musical a partir de d'activitats relacionades amb la invenció musical alhora que s'incorporen i clarifiquen els diferents components vinculats amb el tractament del so digital.

Amb els programes esmentats s'elabora música a diferents nivells i amb diversos recursos. L'ús del mòbil per a la gravació d'un conte o la utilització d'editors de vídeo per a musicar imatges són alguns dels recursos complementaris que es poden fer servir per a ampliar el ventall de possibilitats creatives.

Relació amb estudis posteriors

Molt indicat per als estudis de música tan si s'està estudiant la matèria extraescolarment com si es volen cursar els estudis musicals d'ensenyament professional i superior.

També és important per a qui vulgui cursar estudis de grau mitjà i superior d'imatge i so o estudis de grau de mestre infantil i primària. Igualment pot ser útil per a estudis superiors relacionats amb gestió d'esdeveniments, publicitat, espais multimèdia...

2.9. Tecnologia

Continguts

- L'habitatge. Elements que condicionen el disseny d'un habitatge, protocol d'accés a un habitatge: tràmits per a la compra o lloguer, condicions d'habitabilitat, accés als serveis. Estratègies d'estalvi energètic i d'aigua als habitatges: arquitectura bioclimàtica i domòtica.
- Instal·lacions en l'habitatge, la simbologia corresponent i el reconeixement de la normativa de seguretat.
- Disseny assistit per ordinador. Sweethome
- Electrònica analògica: circuits electrònics analògics senzills, reconeixent-ne els components bàsics, la simbologia i el funcionament. Realització de càlculs.
- Electrònica digital: Àlgebra de Boole i portes lògiques. Aplicacions
- Instal·lacions pneumàtiques i hidràuliques: disseny i muntatge de circuits pneumàtics
- Control per ordinador. Màquines automàtiques i robots.

Metodologia

Assignatura teòrica i pràctica, que es treballa amb diferents simuladors a l'ordinador.

Les competències bàsiques d'aquest àmbit es refereixen a aquelles capacitats que permeten als alumnes resoldre problemes a partir dels coneixements científics i tècnics, així com al domini dels processos de l'activitat científica. És un saber que té sentit i motivació, que permet raonar i que contribueix a l'educació global dels alumnes perquè els fa capaços d'actuar de manera reflexiva davant de situacions que es consideren rellevants.

Relació amb estudis posteriors

Molt indicat per a cursar el batxillerat tecnològic i posteriors estudis tècnics tant de cicles formatius grau mitjà i superior com estudis universitaris.

Observacions

Cal estar disposat a treballar en equip i amb ordinadors.

2.10. 2a llengua: Alemany

Continguts

S'amplien els coneixements d'alemany de 3r ESO fins a assolir el nivell A1 (segons el marc comú de referència europeu) i es fa una introducció al nivell A2.

- Repàs de la primera part del nivell A1.
- Els alumnes aprenen a desenvolupar en alemany aquestes situacions comunicatives:
 - Parlar de la família
 - Descriure una foto.
 - Entendre i expressar ordres senzilles.
 - Expressar una invitació. Acceptar i rebutjar la invitació. Formular una disculpa.
 - Felicitar algú en diferents situacions.
 - Preguntar i contestar on està algú o alguna cosa.
 - Demanar i donar indicacions per arribar a un lloc.
 - Fer propostes i suggeriments sobre un viatge. Acceptar-les o rebutjar-les. Fer una proposta alternativa.
 - Demanar menjar i beguda en un restaurant.
- Introducció al nivell A2:
 - Expressar una acció en passat.
 - Expressar una causa. Conjunció weil.
- Introducció a la cultura dels països de parla alemanya.
- Lectura d'un llibre adaptat (nivell A1) en alemany.

Metodologia

Es fa servir una metodologia molt comunicativa. Es treballa sovint en parelles i en grups.

Es realitzen treballs en grup sobre temes de cultura alemanya. Aquests treballs es presenten tant de forma escrita com oral.

Es llegeix un llibre en alemany adaptat al nivell.

Relació amb estudis posteriors

Molt indicat per als alumnes que vulguin cursar estudis de Turisme, Filologia, Traducció, Economia i Relacions internacionals, així com per als alumnes que cursin estudis d'humanitats en general.

Observacions

És necessari haver cursat alemany a 3r ESO o tenir coneixements previs.

Es recomana tenir bon nivell d'anglès.

2.11. 2a llengua: Francès

Continguts

Els propis del nivell A2 de llengua del marc comú europeu de referència; a saber:

- Demanar i donar: consells, informacions, opinions i instruccions.
- Descriure una persona, llegir un text narratiu, explicar una experiència personal, fer una entrevista i descriure un objecte.
- Comparar dues qualitats, indicar la possessió, fer comparacions, fer un discurs indirecte, formular hipòtesis i fer previsions.

Metodologia

Els alumnes seguiran un llibre adequat al seu nivell de coneixements i treballaran les cinc competències de la llengua, sempre des d'un enfocament comunicatiu.

Relació amb estudis posteriors

L'assignatura està pensada com a continuació per als alumnes que ja han cursat aquesta optativa a 3r d'ESO i que, per tant, han assolit el nivell A1 de la llengua francesa; no obstant, si algun altre alumne vol fer aquesta optativa, podrà fer-la sempre que al mes de setembre tingui, com a mínim, el nivell A1 de francès.

Observacions

És profitós per als alumnes que tenen facilitat per als idiomes que facin més d'una llengua estrangera sempre que els sigui possible i, en aquest sentit, el francès és una llengua de cultura, de prestigi i propera i, per tant, molt recomanable d'estudiar.